
2024-4-RE

Causa 2024-4-RE

(Cierco Noguer i d'altres c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 27-2024. Recurs d'empara

Aute del 19 de febrer del 2024

BOPA núm. 26, del 28 de febrer del 2024

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 17 de gener del 2024, per la representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer, Roser Noguer Enriquez i Higini Cierco Palau, i, de les societats Pams 3, SA, Pams 4, SA, Socis i Accions de les Valls, SA, Socis i Accions de les Valls II, SA, Barton International Holding Inc, Barton International Holding Llc, Derfic Investments Ltd, Aubrey Global Inc., Blackwall Word Inc, Bakin, SA, Fredo Investments Sainvest-Hotel International, SAU, Karelius Ltd, Carmen i Jimena, SA, Tressor Investments International Inc i Adrock Finance Ltd, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 20 de desembre del 2023, dictat per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a la defensa, a la tutela judicial efectiva i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, i, als principis d'igualtat i de seguretat jurídica, així com al de no ser discriminat davant la llei, reconeguts respectivament als articles 10, 6 i 3.2 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets i principis esmentats, que declari la nul·litat de la resolució impugnada i que retrotregui les actuacions al moment processal anterior al seu pronunciament. Així mateix, sol·licita la suspensió dels efectes d'aquesta resolució fins a la resolució definitiva del recurs d'empara;

Vista la Constitució, especialment els articles 3.2, 6, 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc de la causa 1000123/2016, la representació processal dels recurrents va presentar la recusació de la batlle Immaculada Rodríguez Díaz per tal com havia interposat una querella en contra seva davant el Tribunal de Corts per un presumpte delictes major de prevaricació judicial.

1.2. El 23 de novembre del 2023, el president de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual desestimava aquesta recusació, atès que la part agent no havia acreditat la interposició de la querella, ni que aquesta hagués estat admesa a tràmit.

1.3. El 20 de desembre del 2023, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va desestimar, mitjançant aute, el recurs d'apel·lació presentat per la part recurrent contra la decisió del president de la Batllia.

1.4. El 17 de gener del 2024, la representació processal dels recurrents va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 20 de desembre del 2023, dictat per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a la defensa, a la tutela judicial efectiva i a obtenir una decisió fonamentada, i, als principis d'igualtat i de seguretat jurídica, així com al de no ser discriminat davant la llei, reconeguts respectivament als articles 10, 6 i 3.2 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- Els recurrents demanen la revocació de la batlle Immaculada Rodríguez Díaz per tal com hauria manifestat una enemistat evident envers ells i, per tant, no pot continuar jutjant litigis que els afecten.

- Efectivament, exposen que en el marc de la intervenció de la Banca Privada d'Andorra, el 16 de juliol del 2020, l'AFA va dictar una resolució en què imposava multes, amonestacions i suspensions a tots els membres del Consell d'Administració d'aquella entitat bancària.

- Cada membre va impugnar aquest acte de manera separada, tot i que les demandes d'impugnació contenen els mateixos fets i els mateixos fonaments jurídics; no obstant això, s'han dictat actualment tres sentències. I, tot i que en totes hi va participar la batlle recusada, dues van declarar la nul·litat de l'acord de l'AFA, pel fet de la inexistència d'incoació de l'expedient sancionador contra les persones interessades, i una, aquella que ens afecta i de la qual va ser ponent la batlle recusada, declarava precisament que l'acte impugnat era ajustat a dret i als fins que legitimaven l'activitat administrativa.

- Aquesta darrera sentència no explica les raons per les quals s'efectua aquest canvi de jurisprudència, per consegüent, no pot ser entès d'altra manera que no sigui com a una arbitrietat i una enemistat manifesta envers les persones demandants.

- Per aquests motius, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets i principis esmentats, que declari la nul·litat de la resolució impugnada i que retrotregui les actuacions al moment processal anterior al seu pronunciament. Així mateix, sol·liciten la suspensió dels efectes d'aquesta resolució fins a la resolució definitiva del recurs d'empara.

2.2. Argumentació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- En primer lloc, la Sala Administrativa recorda que els recurrents van fonamentar la seva demanda de recusació en la querella que havien presentat contra la batlle recusada per un presumpte delictes de prevaricació judicial.

- Seguidament, destaca que en apel·lació els recurrents incideixen especialment en l'existència d'una altra causa: l'enemistat manifesta envers ells, derivada de la discriminació que suposa haver actuat com a ponent en una sentència que es va pronunciar en sentit advers a les seves pretensions, mentre que la mateixa batlle va formar part dels tribunals que van resoldre en sentit diferent en uns altres supòsits similars.

- La Sala Administrativa declara que és improcedent, des d'una perspectiva estrictament processal, examinar les noves argumentacions introduïdes en aquesta alçada.

- I atès, que en virtut de la prova acordada, el Tribunal de Corts ha informat que la querella formulada contra la batlle recusada ha estat inadmesa a tràmit, és obvi que no concorre la causa de recusació invocada i conclou que cal desestimar el recurs d'apel·lació.

- No obstant això, "*per a una major satisfacció en justícia dels interessats*", la Sala Administrativa afegeix que no es pot presumir l'existència d'una enemistat manifesta, perquè la batlle hagués participat en diversos tribunals que es van pronunciar de manera diferent, atès que el dret andorrà no contempla el vot discrepant o el vot particular i que les deliberacions son secretes. També afegeix que el sistema jurídic ja dona resposta a la possible existència d'aquestes sentències discrepants a través de la interposició dels recursos que siguin procedents.

- Per consegüent, la Sala Administrativa també desestima el recurs d'apel·lació per aquests motius i confirma l'acte impugnat en els seus propis termes.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.

3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració dels drets constitucionals a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.

3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'auto del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE, o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).

3.4. En aquesta causa la qüestió constitucional que aquest Tribunal ha de resoldre és la de saber si la Sala Administrativa ha vulnerat el dret a la jurisdicció en els seus vessants dels drets a la defensa, a la tutela judicial efectiva i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, i, als principis d'igualtat i de seguretat jurídica, així com al de no ser discriminat davant la llei, reconeguts respectivament als articles 10, 6 i 3.2 de la Constitució pel fet d'haver desestimat la recusació de la batlle sol·licitada.

3.5. De les actuacions se'n desprèn que els recurrents havien fonamentat la seva demanda inicial de recusació en la presentació d'una querella per un presumpte delictes major de prevaricació judicial contra la batlle que pretenien recusar.

3.6. També s'observa que el Tribunal de Corts va instruir aquesta querella, la va inadmetre a tràmit i va arxivar les actuacions.

3.7. En el recurs d'apel·lació, els recurrents van al·legar, a més, l'existència d'una nova causa de recusació, la qual no havia estat anteriorment invocada.

3.8. Així doncs, en aplicació de les normes processals, la Sala Administrativa va considerar que no era procedent invocar en segona instància els arguments nous introduïts pels apel·lants i que no havien estat al·legats inicialment en l'escrit de recusació. Per consegüent, aquesta decisió està fonamentada en Dret i no vulnera cap dret, ni cap principi reconeguts a la Constitució.

3.9. No obstant això, si la Sala Administrativa s'ha vist en el deure de respondre en el fons de l'argument nou que en principi no era procedent en apel·lació, aquest Tribunal Constitucional no té l'obligació de pronunciar-s'hi, ja que en qualsevol cas el primer motiu de la desestimació de l'apel·lació està plenament justificat, pel fet que els recurrents van al·legar en el seu recurs d'apel·lació un motiu de recusació de la batlle que no havia estat objecte de discussió a l'origen del procediment.

3.10. Per consegüent, aquest recurs d'empara no pot ser admès a tràmit per manca de contingut constitucional de les seves pretensions.

Per tot això que s'ha exposat,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2024-4-RE interposat per la representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer, Roser Noguer Enriquez i Higini Cierco Palau, i, de les societats Pams 3, SA, Pams 4, SA, Socis i Accions de les Valls, SA, Socis i Accions de les Valls II, SA, Barton International Holding Inc, Barton International Holding Llc, Derfic Investments Ltd, Aubrey Global Inc., Blackwall Word Inc, Bakin, SA, Fredo Investments Sainvest-Hotel International, SAU, Karelius Ltd, Carmen i Jimena, SA, Tressor Investments International Inc i Adrock Finance Ltd contra l'aute del 20 de desembre del 2023, dictat per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 19 de febrer del 2024.

Jean-Yves Cullet Joan Manel Abril Campoy

President Vicepresident

Dominique Rousseau Josep-D. Guàrdia Canela

Magistrat Magistrat

